

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (УКРАЇНА)
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
ЛЬВІВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ДВНЗ «УНІВЕРСИТЕТ
БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ» (УКРАЇНА)
ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМ. ФЕРЕНЦА РАКОЦІ ІІ (УКРАЇНА)
ВІДЕНСЬКА КОНСЕРВАТОРІЯ М БУДАПЕШТ (УГОРЩИНА)
ДЕРЖАВНА ВИЩА ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНА ШКОЛА ІМ. БРОНІСЛАВА
МАРКЕВИЧА В ЯРОСЛАВІ (ПОЛЬЩА)
ДЕРЖАВНА ВИЩА ПРОФЕСІЙНА ШКОЛА
ІМ. РОТМІСТРА ВІТОЛЬДА ПЛЕЦЬКОГО В МІСТІ ОСВЕНЦИМ (ПОЛЬЩА)**

pws te /

УНІВЕРСИТЕТ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ

Експертна група з питань освіти
Львів, Мукачеве, Польща

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

**Збірник тез доповідей за матеріалами
Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
14-15 травня 2020 року**

УДК [005.332.2:001:378]:339.92(477:4)(043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від «12» травня 2020 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції, 14-15 травня 2020 р., Мукачєво / Ред.кол. : Т.Д.Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачєво : Вид-во МДУ, 2020. – 462 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку психолого-педагогічної науки й освіти, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми, сучасний стан і перспективи розвитку туристично-рекреаційної галузі та сфери гостинності, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного й освітньо-культурного простору: історія, теорія та практика.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

© Мукачівський державний університет, 2020

БОЛОНСЬКИЙ ПРОЦЕС І ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ПОЧАТКУ XXI СТОЛІТЯ

У сучасному світі взаємозалежність і поглиблення взаємовідносин між усіма країнами світу посилюється з кожним роком, при цьому відбувається практично повна відмова від політики економічної і культурної самоізоляції.

Ряд причин глобального характеру змінюють обличчя сучасного світу, а це відповідно вимагає нових підходів до організації системи освіти.

Болонським процесом з 1999 року – року підписання Болонської декларації міністрами освіти 29 європейських держав – стали іменувати рух, мета якого полягає в гармонізації систем освіти країн Європи, насамперед вищої. Мова йде про створення загальноєвропейського простору вищої освіти, залучення європейських держав у Болонський процес.

Єдиний освітній простір має дозволити національним системам освіти європейських країн взяти все краще, що є у партнерів: підвищення мобільності студентів, викладачів, управлінського персоналу; зміцнення зв'язків і співробітництва між вищими навчальними закладами Європи. І тоді єдина Європа придбає більшу привабливість на світовому освітньому ринку.

Для того, щоб забезпечити гармонізацію систем вищої освіти країн Європи, вони повинні стати "прозорими", максимально порівнянними. Це можливо досягнути тільки за рахунок широкого поширення однотипних освітніх циклів (бакалаврат - магістратура), введення єдиних або таких, що легко піддаються перерахунку систем освітніх кредитів (залікових одиниць), мають бути однакові форми фіксування одержуваних кваліфікацій, взаємне визнання документів академічних кваліфікацій, добре розвинені структури забезпечення якості підготовки фахівців тощо.

Освітня сфера це одна з найважливіших сфер на шляху інтеграції України до об'єднаної Європи. Запровадження європейських норм і стандартів освіти сприятиме підвищенню інтеграції до загальноєвропейського інтелектуально-освітнього середовища [1, 2].

Процеси глобалізації, інтеграції та інформатизації суспільства вимагають гармонізації освітнього простору. Це можливо лише за умов уніфікації вимог до національних систем освіти, стандартизації технологій навчання, стандартизації процесів управління закладами освіти. Для цього держави ЄС створили спільні інституції і делегували їм частину своїх національних повноважень. Отже, рішення в певних сферах загальних інтересів можуть ухвалюватись демократичним шляхом на загальноєвропейському рівні. Цей процес має назву «європейська інтеграція».

Основними позиціями Болонського процесу є його шість цілей.

1. Введення двоциклового навчання. В першому циклі одержується ступінь бакалавра. Його тривалість не менше трьох і не більше чотирьох років. Другий цикл передбачає отримання ступеня магістра через

один-два роки після одержання ступеня бакалавра. Вважається за потрібне додати докторський рівень як третій щабель Болонського процесу, що доповнює два основних щаблі вищої освіти. Це – за умови загальної тривалості навчання 7-8 років.

2. Запровадження кредитної нагромаджувальної системи організації навчального процесу. Пропонується запровадити систему обліку трудомісткості навчальної роботи в кредитах. Студент отримає можливість вивчати ряд предметів за власним вибором з урахуванням профілю і специфіки його майбутньої роботи. Відповідно змінюється і система оцінювання знань студентів.

3. Формування системи контролю якості освіти. Передбачається організація акредитаційних агентств, незалежних від національних урядів і міжнародних організацій. Оцінка буде ґрунтуватися не на тривалості або змісті навчання, а на тих знаннях, уміннях і навичках, що отримали випускники.

4. Розширення мобільності студентів і викладачів. Передбачається істотний розвиток мобільності студентів, розширення мобільності викладацького й іншого персоналу для взаємного збагачення європейським досвідом.

5. Забезпечення працевлаштування випускників. Знання й уміння випускників повинні бути застосовані і практично використані на користь усієї Європи, затребувані європейським ринком праці. Буде запроваджено Додаток до диплома, який рекомендований ЮНЕСКО. Планується працевлаштування на рівні бакалаврів.

6. Забезпечення привабливості європейської системи освіти. Це спрямовується на залучення в Європу більшої кількості студентів з інших регіонів світу. Цьому сприятимуть запровадження загальноєвропейської системи гарантії якості освіти, доступних кваліфікацій і кредитної нагромаджувальної системи [3].

Всі зусилля будуть спрямовані на забезпечення більш тісних зв'язків між вищою освітою і дослідницькими системами в кожній із країн-учасниць. Таким способом буде зміцнюватись фундамент для Європи Знань.

Література

1. Стратегія інтеграції України до Європейського Союзу. Затверджена Указом Президента України від 11 червня 1998 року № 615/98 про затвердження Стратегії інтеграції України до Європейського Союзу (із змінами, внесеними Указом Президента України від 12 квітня 2000 року № 587/2000 про внесення змін до деяких указів Президента України та Указом Президента України від 11 січня 2001 року № 8/2001 про внесення змін до Указу Президента від 11 червня 1998 року № 615) [Електронний ресурс] // Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/615/98>. – Назва з екрана].

2. Конвенція про визнання учбових курсів, дипломів про вищу освіту і вчених ступенів у державах регіону Європи [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MU79K05U.html

3. Україна і Болонський процес [Електронний ресурс] // Навчальні матеріали онлайн : [сайт]. – Режим доступу : https://pidruchniki.com/15970122/politologiya/ukrayina_bolonskiy_protse

4. Хронология Болонского процесса [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://bologna.spbu.ru/signpost.html>

5. Болонський процес: тенденції, проблеми, перспективи / укладачі : В. П. Бех, Ю.Л. Маліновський; ред. В. П. Андрущенко; Асоц. ректорів пед. ун-тів; Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова ; Ін-т вищ. освіти АПН України. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2004. - 220 с.

УДК 005.336.2:37-057.212

КУРИЛО О.Й., САВКО Л.М., СОЛЯНИК О.В.
Мукачівський державний університет

УПРАВЛІНСЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МЕНЕДЖЕРА ОСВІТИ: ДО СУТНОСТІ ПИТАННЯ

Управлінська діяльність, як і будь-яка інша, визначається багатьма чинниками, залежить від фахової підготовки, особистісних та професійних якостей керівника, його управлінських здібностей тощо. Щодо управлінської компетентності, то на сьогодні немає єдиного визначення означеного поняття, а позиції науковців – різноаспектні. Розглянемо деякі з них детальніше.

М. Кяерст у своєму дослідженні розглядає компетентність керівника як одне з вузлових понять психології управління і як чинник удосконалення управлінського процесу. Автор наводить низку трактувань поняття компетентності керівника, згідно з якими: компетентність виражається в кількості і якості завдань, сформульованих і розв'язаних керівником у його основній роботі; компетентність виражає відповідність керівника тим завданням, рішення яких обов'язкове для працюючої на цій посаді людини; компетентність є одним з компонентів особистості або сукупністю відомих властивостей особистості, що зумовлюють успіх у рішенні основних завдань; компетентність є системою відомих властивостей особистості, що виражається в результативності розв'язання проблемних завдань; компетентність є одним із проявів особистості й полягає в ефективності розв'язання проблем, що зустрічаються у сфері діяльності людини, здійснюваної в інтересах даної організації [3, с.47].

Управлінську компетентність керівника освіти В. Бондар розглядає як складову частину системи його професійної компетентності. У зміст управлінської компетентності науковець включає сукупність знань, умінь і здатностей виконувати управлінські функції [1, с.22].

Актуальним у рамках нашого дослідження є визначення Т. Сорочан, згідно з яким «професіоналізм управлінської діяльності керівників закладів освіти - це сукупність компетенцій, які дозволяють професійно здійснювати управлінську діяльність у сучасних соціально-економічних умовах з урахуванням особливостей об'єкту управління, пов'язаних із вирішенням педагогічних завдань (навчання, виховання та ін.)» [4, с.171]. Науковець вважає, що змістовна сутність професіоналізму управлінської діяльності керівника навчального закладу виявляється у таких компетенціях, як: функціональна компетенція, яка полягає у відтворенні традиційного

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>